

SHÍ

Samtök heilbrigðiseftirlitssvæða á Íslandi

Nefndarsvið Alþingis

B.t. umhverfis- og samgöngunefndar

Austurstræti 8-10

150 Reykjavík

Reykjavík 16. janúar 2020

Vísað er til frumvarpsdraga um breytingu á viðaukum laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, þingskjal 600 - 436. mál. Eftirfarandi er umsögn Samtaka heilbrigðiseftirlitssvæða á Íslandi (SHÍ) gerð í samráði við framkvæmdastjóra heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga.

SHÍ lýsir yfir vonbrigðum almennt með lagafrumvarpið. Í því samhengi má nefna að ýmsir hagsmunaaðilar fái óhindrað og rakalaust að hafa slík neikvæð áhrif á umhverfi og almannaheill sem hætta er á að hljótist af að óbreyttu og eins hve lítið er hlustað á rök fagaðila í málaflöknum. Því miður er málatilbúningur sumra umsagnar- og hagsmunaaðila til þess fallinn að allir koma til með að tapa verði ekki málið skoðað í heild með opnum huga og síðan tekin ákvörðun um breytingarnar sem hér eru boðaðar. Vissulega má rekja málatilbúnað sumra þessara aðila til vankunnáttu á málaflöknum og virða má þeim það til vorkunnar. Það sem sumir þeirra fagna í umsögnum sínum um að kostnaður minnki á atvinnulífið stenst ekki skoðun því alls óvíst er að kostnaður minnki og getur jafnvel aukist. Þetta má m.a. rekja til aukins flækjustígs þar sem starfsleyfisskylda er felld niður og mögulega þrenns konar mismunandi aðkoma heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga að fyrirtækjunum og jafnvel aðkoma Umhverfisstofnunar líka sem ekki hefur verið áður. Fyrirtækin þurfa mögulega að kaupa út dýra sérfræðiþjónustu sem þeir fá ódýra og skilvirka í dag með heilbrigðiseftirliti og leiðbeiningum heilbrigðisfulltrúa. SHÍ telur líka miður að ryki sé slegið í augu atvinnulífsins að einföldun og hagræðing sé fengin fram með boðuðum breytingum. Rangfærslur um að leyfi séu veitt af mörgum aðilum og eftirlit líka og það lagist með þessum breytingum stenst enga skoðun, enda er enginn sem framfylgir hollustuhátta- og mengunarlöggjöf nema heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga og það eftirlit og utanumhald varðar daglegt líf allra landsmanna á einn eða annan hátt. Það eftirlit telur SHÍ að almenningur vilji gjarnan hafa öflugt áfram.

SHÍ eru hagsmunasamtök sem eiga m.a. að standa vörð um heilbrigðiseftirlit í landinu og starfsumhverfi þess og væru fyrst til að taka undir allt sem gætu stutt við það. Eitt af því er hagkvæmni, einföldun og skilvirkni. Nýleg dæmi sem og eldri sanna að stórkostleg hætta hefur skapast og stórslys hlotist af þegar svokölluðu eigin og innra eftirliti hefur verið komið á og aðkoma óháðra eftirlitsaðila verið veikt eða gerð tortryggileg.

Umsagnir hafa verið gerðar um lagafrumvarpið af fagaðilum hjá heilbrigðiseftirliti sveitarfélaga og tekur SHÍ undir athugasemdir þar framkomnar.

SHÍ leggur að lokum til eins og umhverfis- og samgöngunefnd hefur áður lagt áherslu á að stíga varlega til jarðar í þessum efnun. Fulltrúar SHÍ eru tilbúir að mæta fyrir nefndina og skýra frekar mál sitt.

Virðingarfyllst f.h. Samtaka heilbrigðiseftirlitssvæða á Íslandi

Ari Johann Sigurðsson

formaður

Árný Sigurðardóttir

ritari

Alþingi nefndarsvið
b.t. Umhverfis- og samgöngunefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 14. janúar 2020

Tilvísun: 2020010053

Efni: Umsögn Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998, með síðari breytingum (viðaukar). Þingskjal 600 - 436. mál.

Vísað er til tölvubréfs Umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis dags. 9. desember 2019 þar sem óskað er umsagnar Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur (HER) um frumvarp til laga um breytingu á viðaukum laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, þingskjal 600 - 436. mál. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hefur gefið umsögn um fyrirhugaðar breytingar á viðaukum laganna til umhverfis- og auðlindaráðuneytis. á fyrri stigum, dags. 25. október 2019 og 23. ágúst 2019, Umsagnirnar eru meðfylgjandi. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) hefur farið yfir frumvarpið og þau gögn sem því fylgja og gefur eftirfarandi umsögn. Um heimild ráðherra í lögum til að undanþiggja starfsemisflokka starfsleyfisskyldu er ekki fjallað nú, en um náskylt mál er að ræða. Drög að reglugerð um skráningarskyldu hafa þegar komið til umsagna.

Í meðförum frumvarpsins í umhverfis- og auðlindaráðuneytinu hafa orðið nokkrar breytingar á upphaflegu drögum um fjölda þeirra starfsemisflokka sem tekin eru af starfsleyfisskyldu en verða eftir sem áður eftirlitsskyld. Breytingarnar hafa verið gerðar m.a. í samráði við Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga og ná sérstaklega til áhættusamrar starfsemi eða ef um er að ræða starfsemi sem snýr að viðkvæmum hópum s.s. börnum. Áhættumat sem er í vinnslu hjá Umhverfisstofnun og Heilbrigðiseftirlitum sveitarfélaga er líklega besti grunnurinn til að meta hvaða starfsemi mætti vera undanþegin starfsleyfisskyldu. Áhættumatið er hins vegar ekki tilbúið og hefur ekki verið prófað.

Tilgangur breytinganna er sagður vera að auka skýrleika laganna og gera þau ítarlegri auk þess að einfalda regluverkið. HER hefur frá upphafi talið að sá tilgangur frumvarpsins náist ekki með frumvarpi þessu.

Þrátt fyrir breytingar á vinnsluferli frumvarpsins er flækjustigið ennþá hátt að mati HER og óvíst hvernig til tekst að óbreyttu. Reikna má með að erfitt verði fyrir fyrirtækin í landinu sem og eftirlitsaðila, hvað þá almenning að átta sig á hvað er starfsleyfisskylt, mögulega skráningarskylt eða bara eftirlitsskylt. HER telur að breytingar á frumvarpinu á umsagnartímanum hafi ekki nægt til að markmiðin náist og að ekki sé skýrt hvernig frumvarpið styðji við meginmarkmið laganna sem er að búa landsmönnum heilnæm lífsskilyrði og vernda þau gildi sem felast í heilnæmu og ómenguðu umhverfi. Jafnframt er ekki ljóst hvernig boðuð breyting á viðauka III mun hafa áhrif á starfsleyfisskyldu einstakra fyrirtækja.

Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga gefur út starfsleyfi til fyrirtækja skv. gildandi hollustuhátta- og mengunarvarnalöggjöf, sem er löggjöf sem á einhvern hátt snertir alla íbúa landsins á hverjum degi. Þetta eru bæði hollustuháttastarfsemi hvers konar t.d. skólar, sundlaugar, daggæsla í heimahúsum, heilbrigðisstofnanir hvers konar, íbúðarhúsnæði, sem og mengandi fyrirtæki t.d. bensínstöðvar, bifreiðaverkstæði, meðhöndlun úrgangs o.s.frv. Fyrirtæki undir eftirliti hafa ekki kvartað undan starfsleyfisskyldunni heldur frekar litið á það sem kost að fá sérfræðinga til sín með leiðbeiningar og fræðslu um þær kröfur sem viðkomandi starfsemi á að fara að. Starfsleyfisútgáfa Heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga er í dag ódýr og skilvirk þó að búið sé að hamra á því af ákveðnum aðilum án rökstuðnings að svo sé ekki. Á þessum tímamarki liggur ekki fyrir hver kostnaðaráhrifin eru á Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga en í greinargerð með frumvarpinu kemur fram að þau munu verða

Reykjavíkurborg

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

einhver í formi lægri tekna vegna starfsleyfisútgáfu. Að mati HER verða kostnaðaráhrifin á fyrirtæki lítil sem engin, en í greinargerðinni eru þau talin vera jákvæð þar sem starfsleyfisgjöld falla niður. Starfsleyfisgjöld hjá HER liggja á bilinu 20.700 kr. upp í 48.300 kr. fyrir dýrustu leyfin. Tekið skal fram að starfsleyfin gilda til 12 ár verði ekki stórfelldar breytingar á starfseminni eða eigandaskipti sem krefjast nýrrar útgáfu innan þess tíma. Hætt er við að svona ódýrar leiðbeiningar sérfræðinga um viðkomandi rekstur verði vandfundin, fyrir þá starfsemi þar sem starfsleyfiskylda verður felld niður. Í því samhengi er líka vert að benda á að fyrirtæki sem HER þjónusta eru flest öll lítil (jafnvel einyrkjafyrirtæki) og meðalstór og eru kannski ekki með sömu getu og stór fyrirtæki að kaupa dýrar vottanir, þjónustu gæðastjóra og innri eftirlitskerfi.

Vert er einnig að taka fram að í gegnum umsagnaferilinn með frumvarpinu hefur komið fram að niðurfelling eða breyting á aðkomu Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga, hvað varðar suma starfsemisflokka, sé gerð af því að viðkomandi rekstraraðilar fái leyfi annars staðar frá eða kröfur komi fram í annarri löggjöf en þeirri sem hér er fjallað um. Varðandi það er það rétt að benda á að Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga framfylgir ekki t.d. byggingarreglugerð eða lögum um lækningatæki en um leið framfylgja aðrir opinberir eftirlits- og leyfisgjafar ekki löggjöf um hollustuhætti og mengunarvarnir og miða því hvorki sitt eftirlit né leyfisgjöf við þá löggjöf. Þá má nefna það að ýmsir aðilar gera ráð fyrir starfsleyfum Heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga varðandi sína starfsemi og skilyrða það s.s. vegna sértækra búsetuúrræða.

Nauðsynlegt er að mati HER að fram fari heildarendurskoðun á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir til að færa þau í nútímahorf þannig að þau séu skýr og þannig einfalda öllum bæði að fara að lögnum og framfylgja þeim. Að gefnu tilefni vill HER benda á að mjög brýnt er að skýra valdheimildir og úrræði Heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga við framfylgd laganna t.d. í tilvikum þar sem nauðsynlega þarf að stíga inn í aðstæður vegna öryggis almennings s.s. vegna slæms aðbúnaðar og hollustuhátta og almennt brota á lögnum. Um leið þarf að skýra betur heilmildir til að leita aðstoðar lögreglu, á hvaða forsendum það byggir og hlutverk lögreglu þegar leitað er aðstoðar hennar við framfylgd laganna þannig að raunhæft sé að framfylgja lögnum. Þetta er sérstaklega mikilvægt verði áfram vilji til að fella niður starfsleyfisskyldu að einhverju leyti og þann mikilvæga ramma og aðhald sem starfsleyfisskylda hefur verið fram til þessa. Einnig ítrekar HER það álit sitt frá fyrri umsögnum að lagabreyting verði jafnframt gerð þannig að í stað fulltrúa Samtaka atvinnulífsins í heilbrigðisnefndum komi faglegur fulltrúi s.s. heilbrigðis- eða umhverfismenntaður.

Að mati HER er mikilvægast í öllum þessum breytingum að horft sé til þess markmiðs sem lög nr. 7/1998 boða þ.e. að búa landsmönnum heilnæm lífsskilyrði og vernda umhverfigæði. Verði breytingar á starfsleyfisskyldu að veruleika, þarf áður en lagafrumvarpið tekur gildi, að vinna ítarlegar leiðbeiningar fyrir rekstraraðila og Heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga, ekki síst um beitingu ákvæða viðauka III. Jafnframt er nauðsynlegt, og með góðum fyrirvara, að fram fari ítarleg kynning á breytingunum fyrir almenning, eftirlitsaðila, rekstraraðila og aðra hagsmunaaðila.

Virðingarfyllst

f.h. Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur

Arný Sigurðardóttir
framkvæmdastjóri

Guðjón Ingi Eggertsson
heilbrigðisfulltrúi

Meðfylgjandi:

Umsagnir Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur dags. 23. ágúst og 25. október 2019.

Reykjavíkurborg
Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 23. ágúst 2019
Tilvísun: 2019080275/50.12

Efni: Viðaukar laga nr. 7/1998, umsögn Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur.

Vísað er til gagna á samráðsgátt vegna áforma um lagasetningu varðandi mögulegar breytingar á viðaukum laga nr. 7/10998 um hollustuhætti og mengunarvarnir m.s.b. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) hefur kynnt sér gögn málsins og gerir eftirfarandi umsögn.

HER er sammála því úrlausnarefni sem boðað er að auka á skýrleika, meta hvort einhverja tiltekna starfsemi vanti í viðaukana og hvort einhverja starfsemi má fella brott. HER telur nauðsynlegt að breyta viðauka III á þann hátt sem lagt er til þ.e. að hann varði ekki upptalningu á starfsemi sem þarf starfsleyfi heldur sé listi yfir efnisákvæði sem varða ákveðin rekstarform sem boðuð eru í öðrum viðaukum laganna. Hins vegar þarf að vera alveg skýrt að þau efnisatriði varði fyrirtæki sem eru undir eftirliti viðkomandi eftirlitsaðila og að tekið sé fram að það varði hvort sem er starfsleyfisskylda starfsemi sem og mögulega skráningarskylda í framtíðinni. Því þarf að yfirfara löggjöfina m.t.t. þess og breyta greinum sem tiltaka hvaða eftirlitsstofnun er með fyrirtækið undir eftirliti. Það sem átt er við að umorða t.d. þar sem talað er um starfsleyfisútgefanda komi í staðinn þar sem við á "opinber eftirlitsaðili". Rétt er að taka fram að viðauki III sem í núgildandi löggjöf er Umhverfisstofnunar (UST) en varðar í raun nánast án undantekningar fyrirtæki Heilbrigðiseftirlita sveitarfélaga (HES). Því væri önnur leið líka fær að breyta viðeigandi greinum í lögnum þannig að viðauki III væri HES að framfylgja með þeim undantekningum þar sem UST mögulega færi með eftirlitið. Lagt er til að 1. mgr. gr. 7. í lögnum breytist þannig að að UST gefi út starfsleyfi fyrir atvinnurekstur sbr. viðauka I-II, og viðauki III innihaldi efnisatriði sem varða eftirlitsskylda starfsemi eftir því sem við á sbr. viðauka I-II og IV-V.

Varðandi breytingar á viðaukum í þá átt að fella eitthvað út telur HER ekkert vera sem þar er ofaukið á þessu stigi. Hins vegar þarf að vera alveg skýrt að þar sem orðalagið "og önnur sambærileg starfsemi" gildi á þann hátt að viðkomandi starfsemi sem um væri að ræða væri annað hvort starfsleyfis-/eða skráningarskyld og þá um leið eftirlitsskyld.

Að lokum vill HER benda á að tækifærið væri notað og viðaukar laga nr. 7/1998, reglugerðar nr. 550/2018 og boðaðrar reglugerðar um skráningarskylda starfsemi séu samlesnir og samræmdir eftir því sem við á.

HER áskilur sér rétt til að koma með frekari athugasemdir á síðari stigum málsins.

Virðingarfyllst
f.h. Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur

Árný Sigurðardóttir
frankvæmdastjóri

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 25. október 2019
Tilvísun: 2019080275/50.12

Efni: Umsögn Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur um frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir - Viðaukar

Vísað er til draga að frumvarpi til breytingar á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. mál nr. 243/2019 er sett var inn í samráðsgátt 4. október 2019. Á samráðsgátt er málið á vegum umhverfis- og auðlindaráðuneytis til umsagnar og tvö gögn meðfylgjandi, annars vegar drög að frumvarpi og hins vegar samburðarskjal með núgildandi lögum og breytingum sem lagðar eru til í frumvarpi. Ekki liggur fyrir hvenær fyrirhugað er að leggja frumvarpið fyrir þingið. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hefur á fyrri stigum gefið umsögn um málið dags. 23. ágúst 2019 þar sem aðallega komu fram athugasemdir við viðauka III í gildandi lögum. Tekið hefur verið tillit til þeirra athugasemda að mestu. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) hefur á þessu stigi máls farið yfir þau gögn sem málinu fylgja og gerir eftirfarandi umsögn.

Óhjákvæmilegt er að skoða lagafrumvarpið í samhengi við drög að reglugerð um skráningarskyldan atvinnurekstur og þær breytingar sem boðaðar eru þar á starfsleyfisskyldu, skráningarskyldu og hvaða starfsemi lagt er til að verði hvorki starfsleyfis- né skráningarskyld. Í ljós hefur komið á seinni stigum málsins að boðaðar breytingar munu hafa mikil áhrif á starfsumhverfi Heilbrigðiseftirlita sveitarfélaga (HES) sem gætu að óbreyttu haft alvarleg áhrif á öryggi almennings og umhverfis og gerir því HER verulegar athugasemdir við fyrirliggjandi frumvarpsdrög. HER lýsir yfir vonbrigðum og áhyggjum yfir staðhæfingum að fyrirliggjandi breytingar séu til þess fallnar að styðja við markmið laganna og fullyrðingum um einföldun fyrir atvinnulífið hvað þá almenning eins og haldið er fram í greinargerð með frumvarpinu. Það skal einnig tekið fram að boðuð breyting eykur, að mati HER, flækjustig eftirlitsaðila mikið og óvist er á þessu stigi hver kostnaðaráhrif af því verða fyrir atvinnulífið í landinu.

HER minnr á að þau fyrirtæki sem í dag falla undir starfsleyfi HES varða á einhvern hátt alla íbúa landsins á hverjum degi, s.s. skólar, sundlaugar, bifreiðaverkstæði o.fl. Því þarf að fara varlega í allar breytingar og hafa í forgrunni áhrif á almenning og umhverfi út frá hollustuháttum og vörnum gegn mengun. Enn liggur ekki fyrir kostnaðargreining vegna fyrirhugaðra breytinga. Nauðsynlegt er að hún liggja fyrir til að hægt sé að meta áhrifin út frá öllum áhrifaþáttum. HER bendir á þá skoðun heilbrigðisnefndar Reykjavíkur til margra ára að færa eigi aukin verkefni til HES og þar með sveitarfélagsins. Það er löngu tímabært að Umhverfisstofnun auk Matvælastofnun fái svigrúm til að sinna leiðbeininga og samræmingaskyldu sinni til HES og að mati HER ættu því verkefni er varða starfsleyfi og eftirlit að vera sem mest hjá HES.

HER styður fyllilega markmið um rafræna og einfaldari stjórnsýslu. Til að það verði að veruleika þarf hins vegar einföldunin að vera raunveruleg og án þess að kostnaður aukist. HER minnr á að þegar er til rafræn gátt á island.is og var sú vinna komin í gang gangvart HES þannig að hægt var að sækja um starfsleyfi rafrænt og það síðan sent viðkomandi HES. Að fyrirtæki geti skráð sig og sinnt sínum málum gagnvart HES s.s. skrá starfsemi þar sem mögulega verður um slíkt að ræða, sækja um leyfi og skila inn gögnum í þeirri gátt, án aðkomu milliliðar sem í þessu tilviki er Umhverfisstofnun gagnvart fyrirtækjum sem verða undir eftirliti HES, að óbreyttu ætti að vera lítið mál.

Í 2. kafla greinargerðar með frumvarpinu kemur fram að tilefni og nauðsyn lagasetningarinnar sé að laga misræmi milli viðauka hvað varðar tvítalningu starfsemi og verkaskiptingu milli Umhverfisstofnunar (UST) og HES og þannig eigi að auka skýrleika laganna. Að mati HER nær frumvarpið ekki þessu markmiði auk þess sem fyrirhugaðar breytingar geta haft viðtækar afleiðingar fyrir rekstur HES, almenning, atvinnulífið og umhverfið. Í samanburði HER á viðaukum lagafrumvarps og draga að skráningarreglugerð er mikil óvissa og óútskýrt hvernig þessar boðuðu breytingar eiga að styðja við markmið frumvarpsins.

Þær breytingar sem lagðar eru til á viðaukum laganna ganga að mati HER óskýrar á þessu stigi og er nauðsynlegt að fara í faglega undirbúningsvinnu áður en svo viðamiklar breytingar ná fram að ganga, m.a. til að ná fram markmiðum með breytingunum eins og kemur fram í greinargerð en HER tekur undir markmiðin sem slík. Í nýjum viðauka IV eru talin upp fyrirtæki sem eru starfsleyfisskyld hjá HES. Heiti fyrirtækjaflokka í viðaukanum eru ekki nógu lýsandi og gera ekki ráð fyrir nýrri starfsemi eða starfsemi sem ekki fellur beint að þessu flokkakerfi. Með því að fella út alla flokka sem taka til "annarrar sambærilegrar starfsemi" er búið að taka allan sveigjanleika úr viðaukunum. Samanburður við núgildandi viðauka IV og V í lögum leiðir í ljós að nokkuð er um breytingar á heitum á starfsemisflokkum sem m.a. draga úr svigrúmi til að finna starfsemi stað undir starfsemisflokkum í viðaukunum. Áður hefur komið fram hjá starfsmönnum UAR að sé starfsemi ekki að finna í viðaukum við löginn sé hún hvorki starfsleyfis né eftirlitsskyld. Hér er ekki ætlunin að vera með tæmandi lista yfir starfsemi sem bæta þarf við í tillögu að nýjum viðauka IV en frekar að benda á að listinn eins og hann lítur út er ekki fullnægjandi og þarfnast betri yfirferðar m.a. til að opna fyrir sveigjanleika til að mæta starfsemi eins og hún er í dag og ekki síst til framtíðar. Sem dæmi má nefna frístundamiðstöðvar og félagsmiðstöðvar sem ekki er að finna í tillögu að nýjum viðauka IV. Algerlega nauðsynlegt er að tryggja skýra aðkomu HES að slíkri starfsemi. Hana er ekki mögulegt að fella undir starfsleyfi grunnskóla í öllum tilfellum og því þarf að tiltaka starfsemina sérstaklega í viðaukanum. HER vill ennfremur benda á að boðaður gildistími reglugerðar um skráningar og frumvarps um nýjan viðauka fer ekki saman og munar þar 6. mánuðum. Það getur ekki annað en valdið ruglingi hjá rekstraraðilum og verður að gera kröfu um að gildistíminn fari saman þannig að allar breytingar gangi í gegn í á sama tíma.

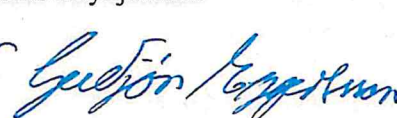
Í ljósi alls ofangreinds leggur HER til að boðuðum breytingum í frumvarpi um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir nr. 7/1998 og reglugerð um skráningarskylda atvinnustarfsemi verði frestað en viðauka III í lögum nr. 7/1998 verði breytt eins og boðað var í upphafi. Það er margt sem þarf að skoða betur s.s. áhættumat og greina skv. viðurkennum aðferðum þannig að haldbær gögn styðji ákvarðanatöku. Einnig þarf að fara í að því loknu viðamiklar kynningar til hagaðila. Þá er lagt til að breyting verði gerð á lögnum samhliða, þannig að seta fulltrúa Samtaka atvinnulífsins í heilbrigðisnefndum verði felld niður en í staðinn komi fulltrúi sem þurfi að hafa heilbrigðis- eða u mhverfismenntun.

HER áskilur sér rétt til að koma með frekar athugasemdir við þetta mál á síðari stigum þess.

Virðingarfyllst

f.h. Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur

Arný Sigurðardóttir
framkvæmdastjóri

Guðjón Ingi Eggertsson
heilbrigðisfulltrúi

Frumvarp til laga

um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998,
með síðari breytingum (viðaukar).

Frá umhverfis- og auðlindaráðherra.

1. gr.

Í stað tilvísunarinnar „I–V“ í 1. másl. 1. mgr. 6. gr. laganna kemur: I, II og IV.

2. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 1. mgr. 7. gr. laganna:

- a. Í stað tilvísunarinnar „I–III“ í fyrri málslið kemur: I og II.
- b. Við fyrri málslið bætist: og fyrir starfsemi sem staðsett er á hafi utan sveitarfélagamarka.
- c. Tilvísunin „og V“ í síðari málslið fellur brott.

3. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 8. gr. laganna:

- a. Í stað tilvísunarinnar „III–V“ í 1. mgr. kemur: IV.
- b. Í stað tilvísunarinnar „I–V“ í fyrri másl. 2. mgr. kemur: I–IV.

4. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. gr. laganna:

- a. Tilvísunin „III og“ í fyrri málslið 4. mgr. fellur brott.
- b. Við 4. mgr. bætist nýr málsliður., svohljóðandi: Jafnframt skal kveða á um umgengni, hreinlæti, öryggisráðstafanir, sóttvarnir og gæðastjórnun eftir því sem við á hverju sinni.
- c. 5. mgr. fellur brott.

5. gr.

Í stað orðsins „Umhverfisstofnun“ í 2. og 3. másl. 1. mgr. 28. gr. laganna kemur: útgefandi starfsleyfis.

6. gr.

Í stað orðsins „Umhverfisstofnun“ í 29. gr. laganna kemur: útgefanda starfsleyfis.

7. gr.

Í stað tilvísunarinnar „I–V“ í 1. mgr. 40., 54. og 55. gr. laganna kemur: I–IV.

8. gr.

10. tölul. viðauka II með lögunum fellur brott og breytist röð annarra töluliða samkvæmt því.

9. gr.

Fyrirsögn viðauka I með lögunum verður: **Starfsemi sem Umhverfisstofnun gefur út starfsleyfi fyrir (I).**

10. gr.

Fyrirsögn viðauka II með lögunum verður: **Starfsemi sem Umhverfisstofnun gefur út starfsleyfi fyrir (II).**

11. gr.

Fyrirsögn viðauka III með lögunum verður: **Starfsemi sem fellur undir IV. kafla.**

12. gr.

Viðauki IV með lögunum, ásamt fyrirsögn, orðast svo:

Starfsemi sem heilbrigðisnefnd gefur út starfsleyfi fyrir.

1. Aksturs- og/eða kennslubraut.
2. Baðstaður í náttúrunni, flokkur 1 og 2.
3. Bensínstöð.
4. Bifreiða- og vélaverkstæði.
5. Bifreiðasprautun.
6. Bón- og bílaþvottastöð.
7. Dvalarheimili.
8. Dýragarður.
9. Dýralæknastofa.
10. Dýraspítali.
11. Efnalaug.
12. Eldi alifugla, annað en í viðauka I.
13. Eldi svína, annað en í viðauka I.
14. Endurnýting úrgangs.
15. Endurvinnsla skipa undir 500 brúttótonnum, sbr. 64. gr. a laga um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003.
16. Fangelsi og fangagæsla.
17. Fjallaskáli, nema sæluhús.
18. Flugeldasýning.
19. Flugvöllur, þ.m.t. flugstöð, sem er áætlunarflug til.
20. Flutningur úrgangs.
21. Framleiðsla á áfengi, gosdrykkjum og vatni
22. Framleiðsla á hreinsi- og þvottaefnum.
23. Framleiðsla á ilmvatni og snyrtivörum.
24. Framleiðsla á olíu og feiti.
25. Framleiðsla fóðurs.
26. Framleiðsla glers, önnur en í viðauka I.
27. Framleiðsla leirvara með brennslu, önnur en í viðauka I.
28. Framleiðsla plasts, önnur en í viðauka I.

29. Geymsla gass og annarra hættulegra efna.
30. Gististaður, að undanskilinni heimagistingu.
31. Hársnyrtistofa.
32. Heilsugæslustöð.
33. Heilsuræktarstöð.
34. Heitloftspurrkun fiskafurða, önnur en í viðauka I.
35. Hestaleiga og/eða reiðskóli.
36. Hreinsivirki fráveitu, sem meðhöndlar meira en 50 pe.
37. Hundahótel.
38. Húðflúrsstofa og stofa þar sem fram fer húðgötun, húðrof og fegrunarflúr.
39. Íþróttahús.
40. Íþróttamiðstöð.
41. Íþróttavöllur.
42. Jarðborun.
43. Kaffivinnsla.
44. Kjöttvinnsla, önnur en í viðauka I.
45. Kírópraktor.
46. Leiksvæði.
47. Líkbrennsla.
48. Loðdýrarækt.
49. Meðhöndlun asbests.
50. Meðhöndlun seyru, þ.m.t. flutningur, notkun og hreinsun.
51. Mjólkurbú og ostagerð, önnur en í viðauka I.
52. Mjöl- og lýsisvinnsla, önnur en í viðauka I.
53. Móttökustöð fyrir úrgang, aðrar en í viðauka I og II.
54. Nálastungustofa.
55. Niðurrif bifreiða og bílapartasala.
56. Niðurrif mannvirkja.
57. Nuddstofa.
58. Pappírsvöru- og pappakassaframleiðsla, önnur en í viðauka I.
59. Prentun, þar sem er notkun á mengandi efnum.
60. Ryðvarnarverkstæði.
61. Saltvinnsla.
62. Sjúkrahús.
63. Sjúkrastofnun.
64. Sjúkraþjálfun.
65. Skemmti- og þemagarður, þ.m.t. tívolí.
66. Skotvöllur.
67. Skólahúsnæði fyrir börn.
68. Sláturhús, önnur en í viðauka I.
69. Smurstöð.
70. Snyrtistofa.
71. Sólbaðsstofa.
72. Spennistöð, þar sem spennar innhalda yfir 2.000 lítra af olíu.
73. Starfsemi þar sem notað er kælikerfi sem inniheldur flúoraðar gróðurhúsalofttegundir eða ósoneyðandi efni sem og þjónusta við þau kerfi.
74. Starfsmannabúðir.

75. Steypustöð.
76. Steypueiningaverksmiðja.
77. Stofa þar sem gerðar eru aðgerðir, svo sem læknastofa og fótaðgerðastofa.
78. Sund- og baðstaður.
79. Tannlæknastofa.
80. Tjald- og hjólhýsasvæði.
81. Útihátíð.
82. Vefnaðar- og spunaverksmiðja.
83. Veitingastaður.
84. Vinnsla á hrájárnri eða stáli, önnur en í viðauka I.
85. Vinnsla fisks og annarra sjávarafurða, önnur en í viðauka I.
86. Vinnsla gúmmís.
87. Vinnsla jarðefna, þ.m.t. legsteinagerð, önnur en í viðauka I.
88. Vinnsla járnlausra málma, önnur en í viðauka I.
89. Vinnsla málma, önnur en í viðauka I.
90. Virkjun og orkuveita yfir 2 MW.
91. Yfirborðsmeðferð efna, hluta eða afurða með lífrænum leysum, önnur en í viðauka I.
92. Yfirborðsmeðferð málma eða plastefna, önnur en í viðauka I.
93. Þvottahús, þ.m.t. ullarþvottastöð.

13. gr.

Viðauki V með lögnum fellur brott.

14. gr.

Gildistaka.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 2020.

15. gr.

Breyting á öðrum lögum.

Við gildistöku laga þessara verður eftirfarandi breyting á lögum um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum, nr. 40/2015, með síðari breytingum: Orðin „og starfsleyfi heilbrigðisnefndar eða skráningu hjá Umhverfisstofnun, sbr. 6. og 8. gr. laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998“ í 1. mgr. 5. gr. laganna falla brott.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Frumvarpið var samið í umhverfis- og auðlindaráðuneytinu. Í því eru lagðar til breytingar á útgáfu starfsleyfa og gerðar breytingar á viðaukum laganna.

2. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Með lögum nr. 66/2017 var gerð breyting á lögum nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, og nýjum viðaukum bætt við lögin. Í lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir eru fimm viðaukar þar sem talin er upp sú starfsemi sem þarf starfsleyfi fyrir frá annaðhvort Umhverfisstofnun eða heilbrigðisnefndum sveitarfélaga. Umhverfisstofnun gefur út starfsleyfi fyrir og hefur eftirlit með starfsemi í viðaukum I–III og heilbrigðisnefndir hvað varðar starfsemi í viðaukum IV–V. Í frumvarpi til laga um breytingu á lögum nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir (146. lögþ., þskj. 1056, 376. mál), sem varð að fyrrnefndum

lögum nr. 66/2017, var lagt til að Umhverfisstofnun mundi einungis gefa út starfsleyfi samkvæmt lögunum. Með frumvarpinu var tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2010/75/ESB um losun í iðnaði innleidd. Tveir viðaukar tilskipunarinnar um upptalningu á starfsemi sem fellur undir gildissvið tilskipunarinnar voru teknir orðrétt upp í frumvarpið og urðu að viðauka I og III við lög um hollustuhætti og mengunarvarnir. Ljóst var við undirbúning frumvarpsins að ákveðin skörun væri milli viðauka III og IV en sú skörun skipti ekki máli þar sem í frumvarpinu var lagt til að Umhverfisstofnun gæfi út starfsleyfi vegna viðauka I–V. Breytingar voru hins vegar gerðar á frumvarpinu í meðförum þingsins sem leiddu til framangreindrar skiptingar á viðaukum laganna milli Umhverfisstofnunar og heilbrigðisnefnda. Breytingin leiddi til þess að í lögunum er að finna misræmi milli viðauka, einkum viðauka III og IV, og dæmi um að sama starfsemi komi fyrir í tveimur viðaukum þar sem starfsemin er annars vegar háð starfsleyfi Umhverfisstofnunar og hins vegar heilbrigðisnefndar. Nauðsynlegt er að laga þetta misræmi til þess að auka á skýrleika laganna.

Í stefnu ríkisstjórnarinnar kemur fram að átak verði gert í einföldun regluverks í þágu atvinnulífs og almennings. Jafnframt er lögð áhersla á að stjórnsýsla sé skilvirk og réttlát. Með hliðsjón af stefnu ríkisstjórnarinnar eru lagðar til breytingar á útgáfu starfsleyfa með því að fækka flokkum starfsemi sem háð er útgáfu starfsleyfa eða er skráningarskyld. Í mörgum tilvikum er ekki nauðsynlegt að kveða á um starfsleyfis- eða skráningarskyldu til að ná fram markmiðum um hollustuhætti og mengunarvarnir. Fyrirtæki bera ábyrgð á að starfa í samræmi við gildandi lögjöf hverju sinni og geta notið leiðbeiningar stjórnvalda um gildandi reglur. Telja verður að í mörgum tilvikum geti stjórnvöld leiðbeint rekstraraðilum nógu vel án þess að starfsleyfis- eða skráningarskylda sé fyrir hendi. Óháð starfsleyfis- eða skráningarskyldu hafa stjórnvöld ákveðið eftirlitshlutverk með starfsemi sem heyrir undir lög um hollustuhætti og mengunarvarnir og getur þurft að ganga úr skugga um að hún sé í samræmi við lögjöfina.

3. Meginefni frumvarpsins.

Þær breytingar sem lagðar eru til í frumvarpinu miða að því að dregið verði úr vægi starfsleyfis- og skráningarskyldu og að einungis verði gerð krafa um að starfsemi sé háð starfsleyfi eða skráningu þegar þess gerist þörf með tilliti til umfangs og eðli starfseminnar. Í viðaukum I og II er að finna lista yfir starfsemi sem er háð starfsleyfi hjá Umhverfisstofnun. Lagt er til að fækka þeirri starfsemi sem er að finna í viðaukum IV og V og fella niður starfsleyfis- eða skráningarskyldu tiltekinnar starfsemi sem þar er tilgreind og háð er eftirliti heilbrigðisnefnda. Lagt er til að 41 flokkur starfsemi verði ekki lengur starfsleyfis- eða skráningarskyldur. Þá er lagt til að viðaukar IV og V verði sameinaðir og lagðar til breytingar á heitum nokkurra flokka, sbr. 12. og 13. gr. Nánar er gerð grein fyrir þessum breytingum í skýringum við einstakar greinar.

Í lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir eru fimm viðaukar eins og áður segir. Umhverfisstofnun gefur út starfsleyfi fyrir starfsemi í viðaukum I–III og heilbrigðisnefndir í viðaukum IV og V. Í lögunum er einkum um að ræða skörun á milli viðauka III og IV þar sem sama starfsemi er tilgreind í báðum viðaukum. Lagt er til að breyta lögunum með þeim hætti að verkaskipting milli Umhverfisstofnunar og heilbrigðisnefnda við útgáfu starfsleyfa fari samkvæmt viðaukum I, II og IV. Verði frumvarpið að lögum hafi viðauki III að geyma lista yfir starfsemi sem skal hafa starfsleyfi með sérstökum efnisákvæðum, sbr. IV. kafla laga um hollustuhætti og mengunarvarnir um sérákvæði fyrir starfsemi sem notast við lífræna leysa. Því mun viðauki III ekki kveða á um skiptingu á útgáfu starfsleyfis milli heilbrigðisnefnda og Umhverfisstofnunar.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Frumvarpið hefur hvorki gefið sérstakt tilefni til mats á samræmi við stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944, né alþjóðlegar skuldbindingar.

5. Samráð.

Umhverfis- og auðlindaráðherra skipaði starfshóp í maí 2019 með það hlutverk að koma með tillögu að endurskoðun viðauka laga nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir. Áform um lagasetningu og mat á áhrifum fór í innra samráð 7. júní 2019 og í ytra samráð í samráðsgátt stjórnvalda 9. júlí 2019 til 23. ágúst 2019. Þrjár umsagnir bárust á samráðstímanum og var höfð hliðsjón af þeim við samningu frumvarpsins. Drög að frumvarpinu voru kynnt í samráðsgáttinni 4. október 2019 og veittur frestur til 25. október 2019 til að skila umsögnum um frumvarpið. Alls bárust 12 umsagnir um frumvarpið. Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga kemur fram að sambandið leggi þunga áherslu á að mikils hófs verði gætt við að fella á brott skyldu rekstraraðila til að sækja um starfsleyfi. Þá kemur fram að sambandið telur of langt gengið í að afnema starfsleyfisskyldu og að vandlega þurfi að fara yfir hvaða starfsemi eigi að vera áfram starfsleyfis- eða skráningarskyld. Í umsögn heilbrigðisnefndar Reykjavíkur kemur fram að þær breytingar sem lagðar eru til á viðaukum laganna séu óskýrar að mati nefndarinnar og nauðsynlegt sé að fara í faglega undirbúningsvinnu áður en svo viðamiklar breytingar nái fram að ganga. Í umsögn heilbrigðisnefndar Suðurlands kemur fram að markmið frumvarpsins, þ.e. einföldun regluverks í þágu íbúa og atvinnulífs, nái ekki fram að ganga að mati nefndarinnar og snúist jafnvel upp í andhverfu sína. Þá er í umsögninni bent á nokkra flokka starfsemi sem ætti ekki að fella niður starfsleyfisskyldu fyrir. Í umsögnum heilbrigðisnefnda Austurlands og Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis kemur fram að nefndirnar telja frumvarpið ganga allt of langt í að afnema starfsleyfisskyldu. Í umsögn heilbrigðisnefndar Norðurlands vestra er dregið í efa að frumvarpið muni skila árangri í einföldun regluverks og bent á ýmsa vankanta sem frumvarpið hefur í för með sér að mati nefndarinnar. Í umsögnum Umhverfisstofnunar og skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar eru ekki gerðar athugasemdir við efni frumvarpsins að undanskildu því að bent er á þrjá starfsemisflokkka sem að mati stofnunarinnar og frístundasviðs borgarinnar eiga að vera áfram starfsleyfisskyldir. Í sameiginlegri umsögn Samtaka atvinnulífsins, Samtaka iðnaðarins og Samtaka verslunar og þjónustu (SVP) er fagnað endurskoðun viðauka laga nr. 7/1998. Samtökin taka undir það sem fram kemur í frumvarpsdrögunum um að sameina viðauka IV og V við lögin og að fella niður skráningar- og starfsleyfisskyldu fyrir þá starfsemi. Samtökin benda jafnframt á aðra starfsemi sem þau telja að ætti að fella niður starfsleyfisskyldu fyrir, svo sem framleiðslu, vinnslu og dreifingu matvæla.

Framkomnar umsagnir gefa tilefni til þess að breyta frumvarpinu áður en það yrði lagt fram á Alþingi. Þannig hefur verið fækkað flokkum starfsemi sem fella átti brott starfsleyfis- og skráningarskyldu fyrir. Þau fyrirtæki sem verða hvorki starfsleyfis- og skráningarskyld þurfa eftir sem áður að uppfylla ákvæði laga og reglugerða settra á grundvelli þeirra og stjórnvöld hafa áfram heimildir til þess að bregðast við þegar misbrestur verður á reglufylgni, svo sem með beitingu þvingunarúrræða.

Ekki er ætlunin að gera breytingar á þeirri skyldu rekstraraðila að uppfylla lög um hollustuhætti og mengunarvarnir og viðeigandi reglugerðir settar samkvæmt þeim. Þá er áfram gert ráð fyrir að eftirlitsaðilar viðhafi eftirlit með framkvæmd laganna og reglugerða settra samkvæmt þeim til þess að tryggja að ákvæði þeirra séu virt.

6. Mat á áhrifum.

Frumvarpið hefur áhrif á atvinnurekstur sem fellur undir gildissvið laganna. Lagt er til að fækka flokkum starfsemi sem þarf starfsleyfi eða er skráningarskyld. Í þeim tilvikum þurfa fyrirtæki ekki lengur að sækja um starfsleyfi eða skrá starfsemina og vera háð reglulegu eftirliti stjórnvalda. Það er hins vegar rétt að taka fram að þessi fyrirtæki þurfa eftir sem áður að uppfylla ákvæði laganna og reglugerða settra á grundvelli þeirra og stjórnvöld hafa áfram heimildir til þess að bregðast við þegar misbrestur verður á reglufylgni, svo sem með beitingu þvingunarúrræða. Frumvarpið mun hafa jákvæð áhrif á þann atvinnurekstur sem verður ekki lengur krafinn um starfsleyfi eða skráningu atvinnurekstrar.

Frumvarpið hefur áhrif á stjórnsýslu Umhverfisstofnunar og heilbrigðisnefnda sveitarfélaga. Frumvarpið mun draga lítilla úr umfangi vinnu Umhverfisstofnunar við útgáfu starfsleyfa þar sem einn flokkur starfsemi færast frá stofnuninni til heilbrigðisnefnda sveitarfélaga. Gert er ráð fyrir að afkoma ríkissjóðs haldist óbreytt verði frumvarpið samþykkt. Hjá heilbrigðisnefndum sveitarfélaga mun frumvarpið leiða til þess að umsvif þeirra við útgáfu starfsleyfa og reglubundið eftirlit mun minnka frá og með 1. júlí 2020. Það mun hafa í för með sér að tekjur heilbrigðisnefnda af útgáfu starfsleyfa og reglulegu eftirliti mun minnka en á móti kemur að veitt þjónusta dregst að sama skapi saman. Um leið geta nefndirnar lagt meiri áherslu á að sinna eftirliti með starfsemi sem áfram verður starfsleyfis- og skráningarskyld og er í hærri áhættuflokki. Verði frumvarpið samþykkt mun það hafa óveruleg, ef nokkur, fjárhagsleg áhrif á fjárhag sveitarfélaganna.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1.

Lagt er til að viðaukar IV og V við lögina verði sameinaðir í einn viðauka, viðauka IV, sbr. 12. og 13. gr. Til samræmis við þá breytingu eru lagðar til breytingar á greinum laganna þar sem vísað er til viðauka laganna.

Um 2. gr.

Í a-lið er lagt til að breyta lögnum með þeim hætti að viðauki III hafi ekki að geyma upptalningu á starfsemi sem þarf starfsleyfi heldur sé listi yfir starfsemi sem skal hafa starfsleyfi með sérstökum efnisákvæðum, sbr. IV. kafla laga um hollustuhætti og mengunarvarnir. Af þeim sökum er tekin út tilvísun til viðauka III. Í b-lið er lagt til að Umhverfisstofnun gefi út starfsleyfi fyrir starfsemi samkvæmt viðauka IV ef hún fer fram á hafi utan sveitarfélagamarkna þar sem valdssvið heilbrigðisnefnda nær einungis til svæða innan sveitarfélagamarkna. Í c-lið er lögð til breyting í ljósi þess að viðaukar IV og V eru sameinaðir í einn, viðauka IV, sbr. 12. og 13. gr.

Um 3. gr.

Í greininni er lagt til að breyta lögnum með þeim hætti að viðauki III hafi ekki að geyma upptalningu á starfsemi sem þarf að hafa starfsleyfi fyrir heldur sé listi yfir starfsemi sem skal hafa starfsleyfi með sérstökum efnisákvæðum, sbr. IV. kafla laga um hollustuhætti og mengunarvarnir. Af þeim sökum er tekin út tilvísun til viðauka III.

Um 4. gr.

Í a-lið er lögð til breyting í ljósi þess að viðaukar IV og V verða sameinaðir í einn, viðauka IV, sbr. 12. og 13. gr. Í c-lið er lagt til að 5. mgr. 9. gr. laganna falli brott en efnisákvæði þeirrar málsgreinar verði bætt við 4. mgr. 9. gr. laganna, sbr. b-lið.

Um 5. og 6. gr.

Lögð er til breyting á 28. og 29. gr. laganna vegna breytingar á viðauka III, sbr. a-lið 2. gr. Bæði Umhverfisstofnun og heilbrigðisnefndir gefa út starfsleyfi fyrir starfsemi sem er að finna í viðauka III og því er lagt til að orðalagi greinanna verði breytt.

Um 7. gr.

Sjá skýringar við 1. gr.

Um 8. gr.

Í greininni er lögð til breyting á útgáfu starfsleyfa hvað varðar pappírsframleiðslu. Lagt er til að útgáfa starfsleyfis færist frá Umhverfisstofnun til heilbrigðisnefnda sveitarfélaga.

Um 9.–11. gr.

Í greinunum er lagt til að viðaukar laganna fái fyrirsagnir til skýrleika.

Um 12. gr.

Í greininni eru lagðar til breytingar á útgáfu starfsleyfa og miðað við að einungis verði gerð krafa um að starfsemi sé starfsleyfis- eða skráningarskyld þegar þess er þörf með tilliti til umfangs og eðli starfseminnar. Lagt var mat á gildandi lista yfir starfsemi í viðaukum IV og V og lagt mat á hvort ástæða væri að bæta við eða fella út af listunum tiltekna starfsemi. Sú starfsemi sem er starfsleyfis- eða skráningarskyld nú hefur verið áhættumatin þar sem horft hefur verið til mögulegrar áhættu af viðkomandi starfsemi á umhverfið og heilsu manna.

Við mat á því hvort starfsemi skuli vera háð starfsleyfi eða skráningu var byggt á áhættumati af viðkomandi starfsemi. Þannig er lagt til að sú starfsemi sem skorar hátt í áhættumati verði áfram starfsleyfis- eða skráningarskyld en sú starfsemi sem skorar lágt verði ekki háð starfsleyfis- eða skráningarskyldu. Í einhverjum tilvikum var vikið frá þessari almennu reglu og starfsemi með lága áhættu haldið áfram inni, svo sem rekstri gististaða. Jafnframt var tekið tillit til þess hvort starfsemin væri líka háð öðrum leyfum samkvæmt annarri löggjöf og var starfsleyfis- eða skráningarskylda þá felld niður. Að lokum er gerð tillaga um að safnliðir um ótilgreinda starfsemi verði felldir niður, svo sem önnur sambærileg starfsemi, til þess að auka á skýrleika laganna.

Þau fyrirtæki sem verða hvorki starfsleyfis- né skráningarskyld þurfa eftir sem áður að uppfylla ákvæði laga og reglugerða settra á grundvelli þeirra og að stjórnvöld hafa áfram heimildir til þess að bregðast við þegar misbrestur verður á reglufylgni, svo sem með beitingu þvingunarúrræða.

Dæmi um fyrirtæki sem skora lágt í áhættumati eru grenndarstöðvar þar sem áhrif af starfseminni eru lítil á umhverfið og því fellur starfsleyfis- eða skráningarskylda þeirra niður. Um er að ræða grenndarstöðvar, svo sem við sundlaugar og hverfisverslanir. Jafnframt skora almenningssalerni lágt í áhættumati þar sem þau hafa lítil áhrif á heilsu manna. Þá er takmörkuð starfsemi á biðstöðvum leigubífreidda og á bið- og endastöðvum strætisvagna svo dæmi séu tekin. Þá var sem fyrr segir tekið tillit til þess hvort starfsemi væri líka háð öðrum leyfum samkvæmt annarri

löggjöf og var starfsleyfis skylda þá felld niður. Dæmi um þetta er garðaúðun og meindýravarnir en notkun varnarefna er háð notendaleyfi samkvæmt efnalögum. Þá eru brennur háðar leyfum sýslumanna.

Alls eru 187 flokkar starfsemi tilgreindir á viðaukum IV og V í lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir. Verður ekki lengur gerð krafa um útgáfu starfsleyfis fyrir 41 flokk starfsemi. Jafnframt eru gerðar breytingar á heitum á ýmsum flokkum og þeir sameinaðir í nýja flokka en þær breytingar hafa áhrif á 53 flokka starfsemi. Eftirfarandi er listi yfir þá starfsemi sem lagt er til að starfsleyfis- eða skráningarskylda falli niður:

1. Framköllun, t.d. á ljós-, röntgen- og kvikmyndum.
2. Framleiðsla á aukefnum og hjálparefnum fyrir matvælaíðnað.
3. Önnur starfsemi með sambærileg efni.
4. Sögunarmyllur.
5. Framleiðsla á spónaplötum, límtré og þess háttar.
6. Leðurvinnsla.
7. Önnur sambærileg starfsemi með vinnslu og úrvinnslu á efnum úr jurta og dýraríkinu.
8. Kartöfluvinnsla, önnur en í viðauka I.
9. Lauksteikingarverksmiðjur.
10. Meðhöndlun, blöndun og mölun á korni, önnur en í viðauka I.
11. Önnur sambærileg matvælavinnsla.
12. Kanínurækt.
13. Hestahald.
14. Gæludýraverslanir.
15. Önnur sambærileg starfsemi með búfjár og dýrahald.
16. Biðstöðvar leigubifreiða.
17. Bið- og endastöðvar strætisvagna.
18. Önnur sambærileg starfsemi fyrir vélknúin farartæki.
19. Gámastöðvar.
20. Önnur sambærileg starfsemi.
21. Æfingasvæði slökkviliðs.
22. Rekstur aðstöðu í atvinnuskyni, þ.m.t. útleiga rýmis, fyrir hávaðasama starfsemi sem veldur truflun eða óþægindum.
23. Önnur sambærileg starfsemi.
24. Geymsla olíumalarefna og lagning utan fastra starfsstöðva.
25. Brennur þar sem ætla má að bruni standi yfir í meira en tvo tíma (áramót – Jónsmessa – ýmsir viðburðir).
26. Ýmiss konar tímabundin aðstaða, svo sem farandsalerni, farandeldhús og vinnubúðir sem tengjast tímabundnum framkvæmdum.
27. Almenningsalerni.
28. Daggæsla í heimahúsum með sex börn eða fleiri.
29. Dýragæsla.
30. Dýrasnyrtistofur.
31. Frístundahúsasvæði.
32. Garðaúðun.
33. Gæludýraverslanir.
34. Heimili og stofnanir fyrir börn og unglunga með sex börn eða fleiri.
35. Meindýravarnir.
36. Sambýli þar sem veitt er þjónusta allan sólarhringinn.

37. Samgöngumiðstöðvar og almenningssamgöngutæki.
38. Samkomuhús.
39. Starfsmannabústaðir.
40. Verslunarmiðstöðvar.
41. Önnur sambærileg starfsemi.

Um 13. gr.

Í greininni er lagt til að viðauki V falli brott þar sem lagt er til að viðaukar IV og V við löginn verði sameinaðir í einn viðauka, sbr. 12. gr.

Um 14. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.

Um 15. gr.

Í lögum um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum er vísað til starfsleyfis heilbrigðisnefndar eða skráningarskyldu. Lagt er til að sú starfsleyfis- og skráningarskylda falli niður og því til samræmis er lögð til breyting á lögum um meðferð elds og varnir gegn gróðureldum.